

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, October' 23-dikán 1821.

Spanyol Ország.

A' Sárga-hidegről kedvezőbben kezdenek írni, annyiban hogy mostanság nem terjeszkedett tovább Miquinenczánál. Az előrevigyázási intézetek azonközben nem tagittataak.

Kadiksból September' 16 - dikán írták, hogy Morilló, az Algesirasi első Alkade, meggyilkoltatott, és hogy a' gyilkosok közönségesen kihirdették, hogy a' második Alkade 's a' Regidor is hasonlóképpen fognak járni.

A' néhány hónapok előtt Sevillában felfedezettett öszszeesküvésnek tagjairól így írtak onnét September' 21-dik napján: — „Grimarest, sem a' fogságban szökött, sem a' nép által szélyyel nem szaggattatott, mint némelly Franczia levelekben erőssítettett: hanem holnap, Mirrel, Datóval 's több czimborásaival együtt az Apellatorium' elejébe fognak állittatni, mely az alsó ítélőszék által reájok kimondatott ítéletet, vagy megerössíti, vagy megváltoztatja. Minthogy azonközben olly hír terjedett-el, hogy az alsó ítélőszéknél lévő Bíró csak a' néptől való féltében mondott volna reájok olly kemény ítéletet, tehát meghivta ötet a' Polgári Kormányozó, hogy a' közönséget ezen bal vélekedés eránt nyugtassa-meg: melyre nézve kihirdettette az említett Bíró, hogy ötet ezen ítéletmondásban se' nem félelem se' nem reménség, hanem egyedül csak az ezen esztendőben April. 28-dikán kijött törvény vezérlette.

Az Ánglus Kurir a' Madridban Aug. 18-dika és 27-dike között folyt dolgokat a' Párisi Ujságlevelekből kihirdetvén, illy jegyzéseket tett utánna: — „Mi, ma kiadott levelünknek feljebb eléfordult czikkelyében közlöttük Olvasójinkal egy Párisi fordítás után azon dolgokat, mellyek Madridban Augustus' hátulsó felében eléfordultak. Ezeket olvasni lehetetlen a' nélkül, hogy akarunk ellen is a' Párisban 1793-ban Januárius' hónapban történt dolgokra vissza ne emlékezzünk. Mi itt éppen azon fenyegetődzésekre találunk a' Király és Familiája tagjai ellen, azon vérszómjuzást látjuk a' Királyhoz való hűségben megmaradott személyek eránt, a' ~~amelyek~~ tulajdonképpen való czélzásának éppen azon kifejtődzését, 's czéljok végrehajtásában éppen azt a' vakmerő megátalkodottságot szemléljük, mellyet a' Párisi revolúciónak idején láttunk és szemléltünk. Midön ezen tudósításokban azt olvassuk, hogy a' revolúziós emberek Madridban öszszegyülekezvén nyilvánosságosan affelett tanácskoztak, hogy Morillót az útból elállítani szükséges légyen, ugyan ott egy Sekta tűnik szemünkbe, Comu-neros nevezet alatt, melynek nyilván kimondott czélzása az: hogy a' Bourbon familia Spanyol Országból kioltattassék. Fő Plánumjok czélzásoknak végrehajtására az, hogy a' Ministeri 's egyéb első hivatalokat a' magok' kezeikre kerítsék, a' katonai fényitéket semmivé tegyék, 's minden Religiói ideákat kiolttsanak. Nem éppen hasonló mesterkedési példaadás ta-

)

láltatik a' Frantzia Revolúciónak Annalisaiban? Ezen Sekta' tagjai a' Király' és Don Carlos' halálára is megesküdtek, azon esetben, ha az ő dolgok úgy nem talál menni, mint kívánnyák. Ez a' való-ságos állapotja Spanyol Országának, annak a' Spanyol Országának, mellyet a' Revolúciónak tudatlan vagy gonosz lelkű bámulóji ezen Országban illy fényes színekkel festettek-le akkor, midőn a' Király' a' rebellis katona sergek által Quiroga és Riego alatt kényszerítettén, az ő kívánságokra reá állott. Mi, már akkor megjövendöltük, hogy mi némű pályán fogna ez a' bűnös próbatétel egész az Ország' felfordittatásáig előfelé menni; 's jövendöléseink mind ez ideig betelleyesedtek. Spanyol Országának egy-szegletétől fogva a' másig mindenütt bizatlankodás, erőszak, kétségbe-esés, 's rettegés uralkodik. A' szerencsétlen Király' ugyan még nem adatott egészen által ellenségeinek: de félünk, hogy ez, még eddig csak azért halasztatott, hogy ezeknek plánuma, melly szerént ezen Aktát kívánni akarják, még nem erősödött-meg elegendőképpen."

Portugallia és Brasilia.

Lisbonában kihirdették az innepeknek eltöröltetését illető Végzést; a' Vasárnapokat kivéven ennekutánna nem fognak semmi egyéb religiósus napok meginnepeltetni, csak a' mellyeket a' Cortesek fognak meghatározni — a' millyenek már most Aug. 24-dike, Sept. 15-dike, Oktober' 1-ső napja, Januarius' 26-dika, Februarius' 26-dika, és Julius' 4-dike; a' mellyeknek meginnepeltetését a' Cortesek ezen revolúciónak nevezetesebb történeteire nézve határozták meg.

September' 19-dikén a' Constitúció felett való tanácskozások folyván, a' ten-

gereken-túl lévő Portugalliai tartományoknak Gubernátorságokra való felosztattatás-sok határozottak-meg, melynek summás tartalma annyiban áll: hogy a' nagyobb tartományokban egy Fő Kapitány és hét tagokból, a' kisebb tartományokban pedig öt tagokból álló Junta fog kormányozni. A' Junták' tagjai választás által tétetnek; hogy valaki azzá választathassék, megkívántatik, hogy 25 esztendősen legyen, minden polgári jusokkal birjon, 's a' Constitúció eránt viseltető hajlandóságáról esmertessék. A' nagyobb tartományok' Juntáinak tagjai esztendőnként egy millió Reest (2000 Forintot), a' kisebb tartománybelieknek tagjai 600,000 Rees fizetést vesznek. — Eléfordult ezen ülésben továbbá a' Koronaörökösnek Brasiliából Portugalliába lejendő visszajövele. Fernandez Tamás azt kívánta, hogy a' Princz csak maga (az az minden katonaság nélkül) jöjjön haza, de egyéb eránt olly pompával 's fényességgel, *mint egy Portugallus Koronaörökös Princzhez illik.* Azután a' felett folytak a' vetekedések, hogy mikorra határozassék visszajövele? Malaquios azt jovalta, hogy még ezen télen jöjjön haza. De nem egygyezhettek meg jovallása felett, 's azért más ülésre halasztották meghatároztatását. Ellenben még ezen ülésben meghatározták azt a' minap elhalasztott jovallást: hogy ő Királyi Herczagsége, megérkezése után azonnal útnak induljon, Spanyol, Francia és Anglus Országok felé, 's hogy Király' ő Felsége kéretessék, hogy rendelje-ki azon személyeket, a' kik ezen útjában a' Princzet kísérik. Ezen tárgy sokáig vitatott. Sok tagok ellenzették: hanem a' Biztosság által, melly a' jovallást a' gyűlés' elejébe terjesztette, hathatósan védelmeztetett. Végezetre voksolás vetett véget a' vetekedéseknek, 's a' feltett kérdés

53 votumokkal 44 ellen meghatározott. — A' Princez Miguel útozását illető kérdésnek meghatároztatása más ülésre tételt által.

Montevideóban fontos és Brasi-liára nézve nagyon kedvező Revolúzió történt, a' melly abban áll, hogy ezen tartomány magát Brasiáliával öszszecsatolta 's kinyilatkoztatta, hogy ő ennek egy kiegészítő részét teszi. Minekelőtté ezen határozás történt, Julius' 15-dikén a' nép képviselői öszszehivattattak, hogy vizsgálják és határozzák-meg: hogy mi lesz jobb, az-é, hogy magokat Brasiáliával öszszecsatolják, vagy pedig, hogy senkitől nem függő Országot formáljanak? A' képviselők az elsőt találták jobhnak, hanem, micsoda feltételek alatt, nem írják. Csak éppen egy feltételt említenek, mint a' melly mellől el nem állanak, azt tudni-lik: hogy Montevideóban 's környékein, a' tartomány' oltalmaztatására 6000 Európai katonák hagyattassanak. Némellyek kétszeges kérdésnek tartják, hogy a' Portugalliai 's Brasiliai egygyesült Ország-lószék fogja Montevideónak Brasiáliához való csatoltatását annyira becsülni, hogy illy számos seregnek ott-tartatására magát elkötelezze: pedig meg kell vallani, hogy ez csaknem elkerülhetetlen, egy részint azon ragadozó Bándákra nézve, a' melyek Buenos-Ayrest már illy régen vesztegetik, más részint azért, hogy Montevideó most olly szegény, hogy illy számos sereget maga tellyességgel nem tarthat.

Török Birodalom.

Zantéből így irtak Sept. 21-dikén: Az Egyiptomi Helytartónak hájójival öszszecsatolódott Török hajós sereg, September' 14 dik napján, minekutánna errefelé való evezéseközben Moreának több erős-

ségeit, név szerént Koront és Motunt, mellyek az eleségnek megfogyatkozása miatt már csaknem arra jutottak vala, hogy magokat a' Görögöknek feladják, eleséggel megrakta volna, ide a' Zantei öbölbe megerkezett. Ezen sereg mind egygyütt 34 hadi hajókból áll. Padrona Bey, a' hajós sereg' vezére, bizonyossá tette a' Zantei Koumandánst, kit, ide lett megerkezése után meglátogatott 's nálla sokáig maradt, hogy ő, azon idő alatt, hogy a' Dardanelláktól kivezett, hogy Rhodus-nál tartzkodott, 's hogy Rhodustól elevezvén ide megerkezett, 8 [vagy 10 Görög hadi hajónál többet nem látott, ezeket is pedig magától nagyon messze látta; és hogy néki ezen egész idő alatt legkissebb csatázása se' volt a' Görög hajós sereggel.

A' Spectateur Oriental nevű, Török Birodalombéli, Franczia Ujság Smyrnában, illy szavakkal adja elé Malvasia várának a' Görögök által lett elfoglaltatását: —

„A' Mainosa nevezet alatt esmeretes Görögök, Malvasia vára ellen Aprilis' 2-dikán felkelvén, az Osmannusok a' fellegvárban kéntelenítették keresni megtartatásokat. Azok, kik oda be nem szaladhattak 's a' támodóknak kezeikre kerültek, mind felmészároltattak. Ezen revolúziónak elkezdődése után nem soká megjelentek a' Görög fegyveres hajók is a' partok mellett, 's meghívták a' lakosokat, hogy erősségeket nékiek adják által, mivelhogy egész Görög Ország rebellálván talpra állott. Hanem ezek a' fenyegetőző nyilatkoztatások semmit se használtak. A' Malvasiaik úgy feleltek, hogy ők kötelességeikhez hűségesek lévén, magokat az utolsó szempillantatig fogják védelmezni. A' Görögök, hogy kívánságokat annál fontosabbá tegyék, a' Török foglyokat, a' kik hajójikon voltak, a' partra kiszállítván, a' Malvasiai Törökök láttára mind megöldök-

lötték, de a' melly cselekedet által nem hogy céljokat elérték volna, hanem inkább még jobban felingerlették a' Malvasiaiakat, a' kik kinyilatkoztatták, hogy készebbek lesznek mind meghalni, hogysem magokat illy Barbarus ellenségnek feladni. Azonközben csak egy hónapi elésegek lévén, nem soká éhségszenvedésre jutottak, a' melly végezetre olly grádusra hágott, hogy azért, hogy az Olvasók undorodásra ne jussanak, a' tudósító ennek leírására bővebben nem akart kibocsátkozni; kevés szóval, a' holt testek is eledelül szolgáltak, s a' kicsapkodásban elhullott embereknek testjeik a' várba felhurczolatván, ott, mint rendes eleség, a' házak szerént kiosztattattak. Augustus' 3-dikán megkinálta Ipsilanti Dömötör a' várbelieket a' körülállásokhoz képpést meg lehetős Capitulatióval, s azok feladták magokat: hanem a' Görög katonaság megboszankodván azért, hogy a' Capitulatióban a' lakosoknak életbenmaradása s birtokaiknak megtartatása megígértetett, a' Capitulatiónak ideje alatt a' várba berontottak s ott a' Törököket és Görögöket egyformálog felprédálták, a' mellyért még maga Ipsilanti is úgy megmérgeződött, hogy a' Görög armádát azonnal oda hagyván 25 tisztekkel együtt által evezett Hydra szigetére. Viszsa tért-e onnét ismét a' Görög armadához? ezt, ezen tudósítás szerént, nem tudták. A' várba Görögök is szorultak volt bé valami 300-zan, kikhez a' Törökök az ostromnak ideje alatt atyafisággal viseltettek: de nem úgy bántak ám a' Görögök a' várnak elfoglalása után az ő Török foglyaikkal. Három Speciali hajókra ültették vala fel őket megmaradt jovaikkal egyetemben, hogy a' Capitulatiónak ereje szerént Ásiába vigyék, de ígértekről elfelejtkezvén őket Cossonissi nevű kis szigetre kitétek, s ott min-

den tekintet nélkül minden vagyonnoktól megfosztották. A' Sámosi lakosok pedig, olly fogás alatt, hogy őket a' Malvasiai Capitulatió nem kötelezi, mind meg akarták ezen Török foglyokat öldökleni: csak a' Francia Consulsági-Ágensnek köszönhetik, hogy életben maradhattak, ki egy Austriai hajóval Cossonissihez evezvén, ott a' szerencsétleneket a' maga tulajdon életének veszedelmeztetésével a' Görögök kezéből kivette, ezen hajóra felültette, és Scala-nouvába vitte.

Német Ország.

Hannoverából Oktober' 10-dik napján jelentik, hogy a' Király ezen napon tartotta a' maga oda való pompás be menetelét ló hátton. A' fényes sereg dél-előtti 11 órakor indult útnak Herrenhausenből: Legelől ment a' testörző Huszár Regementnek egy osztálya egy polgári parádécsapattal. Azután következtek: a' hintós Udvarnokok; a' Generálisoknak és Brigadérosoknak *Stábjaik*; a' Királyi Herceg Cambridge Fő Adjutánsa s az armáda Generál-Stábja; ismét számos Generálisok s Obersterek; maga Cambridge ő Királyi Hercegsége; a' Marschallok' Osztálya; a' Fő Istálómester; maga a' Király lóháton; az ő Felsőge balja felől, de valamivel hátrábbacska, a' Polgári sergek Kommandánsa; Cumberland ő Kir. Hercegsége s a' Király Angliai kísézői; a' Királyi parádészekerek; a' Polgári testörző katonaságnak egy második Osztálya; mind azok a' polgári és katonai rendből való Uraságok, kiknek az ittvaló menetel tezett.

Anglus nevezetességek.

Minthogy a' Mahagoni vagy Mahonifa nagyon tartós és a' fergek se bántják, s minthogy a' tölgyfa nagyon megdrágodott, erre nézve az Angliai Országúrság azt rendelte, hogy a' hajó építésre ügyelő hivatal hat hadi hajót építhessen Mahoni-

fából, a' melly végre ez egy fakereskedővel olly alkura ment, hogy ez 1000 tereh Mahoni-fát szállíttasson az Angliai hájóépítő mívhelyekbe.

Glasgow városában nagyon hasznos czélra kezdték fordítani a' gőzszeszszel való világosítást, arra tudniillik, hogy éjjel is meg látni lehessen a' torony óra-tábláján hogy hány az óra, a' melly az óra-számtáblájának gőzszeszszel való megvilágosztatása által eshetik-meg. Az első próbatétel a' Glasgowi közönségnek nagy megelégedésére ütven ki, a' gőzszesz-társaság olly ajánlást tett, hogy ingyen fogja a' torony órájára megkívántató világosságot adni. Az alkotmány félgollyobis formában áll a' számtábla felett, 's úgy van alkalmaztatva, hogy a' gőzszesz a' napnak feljötével magában kialszik.

Londonban nem tudják mire vélni, hogy egy időtől fogva a' város távollévő részeiben az embereknek se' tulajdonna se' személje nem bátorságos; gyilkosság gyakran történik, annyira hogy az Ujságlevelek szükségesnek találták a' Londoni közönséget ezen dolog eránt figyelmetessé tenni.

Egy aszszonyember nem régen a' Chelmsfordi temetore kivitetettvén, a' körülállók hirtelen valamelly zördülést hallottak a' koporsóból, de a' melly azonnal ismét meg szülvén, nem okozott semmi újságot: hanem elvégezvén a' Pap a' maga munkáját, 's a' koporsó felvétetettvén hogy a' gödörbe lebocsáttassék, a' fedele hirtelen felpattant — a' holtak tartatott aszszony felült — széllyel nézett, de ekkor egygyet se' szólhatott — hanem hazavitetettvén, nem soká úgy magához jött, mint ha semmi baja se' lett volna

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — A' Király Sept. 28-dikán személyesen maga nyitot-

ta-ki a' rendkívülvaló Cortesek' ülését egy beszéd által, mellyben elészámllalta, hogy mi némű dolgok fognak ezen rendkívülvaló gyűlés' tanácskozásainak tárgyai lenni. Ezen ülésnek kinyitattásáról az úgynevezett Párisi Journál is emlékeztvén, egy magános levelet közöl, a' mellyben így irtak Madridból Oktober' 1-ső napján: — „Mi itt néhány napoktól fogva, látszólag csendességben élünk, hanem a' revolúziós faktzió olly nagyon üzi titkos mesterkedéseit, hogy talám soha se' üzte illy nagyon. Kadiksban nagy csapáshoz készűlnek, melyre nézve mindenek oda fordították szemüket, mint a' hol 1812-tőben a' mostani Systemának bölcsője volt. Néhány Kadiksi lakosok felettébb vakmerő kifejezésekből álló tudósítást küldtek a' mostani Cortesek' elejébe, a' melly ebben nem soká elé fog vétetettvni, 's a' melly már több Ujságokban kiadattatott. A' végén a' kívántatik: hogy a' meghalt Bourbonok' tetemei a' K. Pantheonból kitétetettvén, az Arco-Argueró 's egyéb Leoni Hősök' holt testjei tétetődjenek-be oda.“ Képzeltetetlen dolog, hogyan eshetik, hogy ezen Libellus' íróji még eddig itélőszék' elejébe nem állittattak, hogy ennek szemlélésére a' tisztikarok siketek lehetnek, 's megszenvedhették, hogy a' tartományokba ezer nyomtatványok széllyel osztassanak. Az új hadi Minister is beadta elkéredző jelentését; úgy hallik, hogy a' többek is le akarják tenni hivataljokat.“

Gen. Riego, Memorialist hirdetett-ki az Ujságlevelekben, mellyet a' Királyhoz intézett, 's ezen szavak is elé fordulnak benne: — „F. ged a' Constitúzió szerént, melly a' fegyveres erőt a' Király' hatalma alá adta, töllem elvehette az Arragoniai Kationa Kommandánságot: de olly rosz és alávaló embereknek, millyenek a' Saragossai tisztviselők, nem adhatott hatalmat

arra, hogy az én életem ellen törkedjenek. Arragoniában nyughatatlanságok fordultak elé; de ki volt szerzőjük? nem más, hanem a' Polgári Kormányozó, Moreda, a' vérszomjúzó Elió hűséges és ördögi társa. Igasság! igasság! igasság!

Magyarország.

Zemplény Vármegyei Fő-Notárius Tek. Szirmay Ádám Úr Beszéde az Emlék felavatása melletti, Újhelyben, August. 6d. 1821. Nunquam de vobis, eorum, qui aut videbunt vestrum monumentum, aut audient, gratissimus sermo conticescet, ita pro mortali conditione vitae immortalitatem estis consecuti.

Vitézek, kedves Atyánkfiai, Véreink!

Egy szép, egy nagy nap viradott ma fel Zemplénynek; kettős innepjétől nevezetes nap, mellynek tisztos emlékezetét a' késői Évek is szent megilletődéssel fogják innepelni.

Ma derült ugyan is Megyénknak fel egy új, boldog jövődő kellékekkel teljes tsillagzatja; ma vette Megyénk' fő Kormányát azon nagy-lelkű Hazafi, kit Felséges Urunk, Megyénk javát atyai szíven hordva, Fő-Kormányozónknak rendelt; mi pedig tartozó engedelmisséggel, 's kiáradott örömmel fogadtunk. Még tsillámlanak képeinkről elragadó örömünk' sugárai, midőn egy más, egy gyászos emlékezetnek felséges Innepje, minket ide, azon Emlék - Oszlop körül, öszvegyűjt, mellyet azon Zemplényi Vitézeknek, kik Győrnél 1809-dik Esztendőben, Június 14-dikén, más-fél hónappal azután, hogy a' zászlóhoz felseküdtek volt, Ezeredes Kapitány Egerfarnosi Kandó Gábor' vezérlete alatt, lelkeket a' köz ügyért letették; Szalai Báró Barkóczy Antal Százados Kapitánynak, Major András, Baghi István, Dombi László, Oláh Péter Vitézeknek,

hogy nagy példával, irigylésre méltó sorssal, örökös ditsóséggel, a' szabadságnak veszélyében, a' szabadságért szabadok haltanak el; Budaházy Péter Káplánnak, ki kartáts által leterített Kapitányát élete kotzkáztatásával a' tsatahelyről kiragadta, 's Gergely Máté, Balog József, Lánzi Sámuel, Bombi Mihály, Varga Mihály és Cseh Bénéiamin, tisztos sebekkel ékesítve életheben maradt Vitézeknek, 's az egész felkölt Nemes Seregnek örök emlékezetére, háládatos polgártársai, ezen Megyének Rendei, felállították, 's ma megnyitatták.

Mély gyászba borítva jelen meg előttünk az 1809-dik Esztendőnek emlékezte.

Húsz esztendőknak folytában folyt emberi vér, sok Országoknak meghódoltatása, a' legkedvezőbb béke-kötéseknek szentsége, tulajdon szeretett Fejedelmünk által tett nagy áldozatok sem elégitethették Frantzia Országnak akkor még meg nem zaboláztathatott kényét; ingadozott Hazánknek méltósága, szabadsága, csendessége, hogy idegen törvényt elismerni átallott. Nyil sebességgel közelítették rettentő számos fegyverei az ellenségnek Magyar Hazánk' határai felé, bérohanással fenyegettek, a' had nyilván kiűtött. Katonai seregeink' bátor vitézségeket az ellenség is csudálta, a' nagyobb erőnek előnyomulását tsak tartóztathatták, de meg nem akadályoztathatták; már a' szomszéd német örökös birodalmak' nagy része ellenséges hatalmat esmért, már a' fő-Város is fenyegettetett; az Igazgató fő-helyek és Kormányosok, Királyi Leveles és Kincs-Táruk Hazánk' kebelébe tettek által, Urunk' felséges Szülőttjei is különösen a' Magyarok' hívségére bizattattak, minden készülék a' Birodalom' siralmas helyheztesét jelentették; akkor zendült meg tsak Hazánkban a' Nemesség' törvényes Felkelé-

sére, való meghívás, 's tündér-tünemény gyanánt katonai rendben állottak a' Nemes Ezeredek ott, a' hol tsak kevés betekkel az előtt mindenek a' békességnek mosolygó képét ábrázolták. Akkor, Vitézek! akkor ragyogott a' ti hazafiúságotok is a' legsebb fényben.

Kiragadtátok magatokat atyáitoknak, feleségeiteknek, gyermekelteknek karjaikból, öleléseikből; elhagytátok házaikat, szőlő-hegyeiteket, 's az ezeken tetített gerézdeket, szántó-földjeiteken az érett kalászokat; össze-gyülekeztetek első meghívására fenyegetett Hazánknak; tsak annak veszedelmét láttátok, siettetek az érdem' mezejére, nem tartóztatott sem ruháztatnak, sem fegyvereknek fogyatkozása, bátor szívvel ellent álltatok a' dühös ellenség' számos seregeinek, nem rémítették bajnok lelkeiteket tüzet okádó ágyúiknak soha nem hallott durrogásai, tsüggedés nélkül hullni szemléltetek vitéz pajtasaitokat, életeteknek kotkáztatásával kiragadtátok haldokló testeiket, megtartottátok a' tsatának helyét mind addig míg a' felséges Fő-Vezér hátrálásra jelt adott, 's tsak hamar olajágakkal felékesítve vissza-tértek szerelmeseiteknek karjaikba.

Megelégedett magatokviseletével Felséges Királyunk, megdítsért Hazánk' felséges Fő-Vezére, legforróbban szeretett Nádor-Ispánunk; kijelentették már akkor ezen Megyének Rendei háládatos szíveiket, de meg nem állott ott polgártársaitoknak háládatossága; fényesebb, felségesebb jutalmat rendeltek néktek, az örök emlékezetet; mellyet ezen Emlék-Oszlop a' késői maradéknak is által fog adni.

Itt, ezen helyen fogják még Unokáinknak Unokái szent elragadtatással szemlélni azon Hősöknek neveit, kik az érdem mezején a' hazáért meghaltak! — meghaltak? nem — nem — nem hal meg

az soha — él az — él nagyobb ditsőséggel testének elmúlása után is polgártársainak emlékezetekben, ki akkor áldozza életét hazájának, midőn annak véres zászlóji lételért, szabadságért, Királyért lobognak, 's a' végső áldozattételre intenek.

Így élnek, így fognak még századokig élni kedves emlékezetünkben, maradéknak emlékezetekben elhunyt Vitézeink, kikben buzogván még az igaz magyar vér, kibizonyították, hogy érdemes Unokáji ditső öreg atyáinknak, kik 1741-ben felséges Királyokért, kedves hazájokért véreket 's életüket felszenteltek.

Így él, így fog még késői éveket élni az egész Magyar Hazának emlékezetében ama' gyönyörű, élete' serdülő legszebb virágjában kimúlt Százados Kapitány Szalai B. Barkótzai Antal, régi fényes Nemzetségének dísz, nagy tekintetű Elei' vitézségeknak érdemes Örököse, ki ama' nevezetes ütközetben az ötöt szerető Századjának homloka előtt egy kartárs által földre terítettén, halálos órájában a' Megyéhez intézett, 's örök emlékezetre a' Levelés-tárban megtartott bútsúzó Levelében (ezen Levelet lásd a' jövő Ujságban a' * alatt) tiszta hazafiúi lelkét és érzéseit olly elevenen festé, olly szívrehatóan adá elő, hogy annak hallására, költözködő lelke reszkető vonásainak szemlélésére minden szemek könnyekbe lábbadtak, ditső tetének örökíttetésére pedig, 's a' többi felkölt vitéz Nemes Sereg emlékezetére, ezen Emlék-Oszlop álla fel. — Itt ezen Emlék-Oszlop mellett fogja, hazafiúi érzések közt, a' következendőség innepelni a' ti emlékezeteteket is Vitézek, kik a' kedves haza védelmében véreitekkel áldoztatok, díszes sebeitekben méltán büszkélkedtek, 's ditső tetteitekkel magatokra fényt vontatok.

Itt fogja különösen a' késői maradék

is buzgó tisztelettel említeni a' te nevedet Méltóságos Ezeredes Kapitány, a' ki már ifjúságodnak zsengejét a' Király és Haza szolgálatjának szentelted, már az első frantzia háborúban vitézséged jutalmául fő Tisztségre emeltted, 's Hazánk bizodalnát annyira elnyerted, hogy Ns. Pest Vármegye 1800. dikben, ezen Megye 1809. dikben felkölt Nemességnek virágját, ott mint Százados, itt mint Ezeredes Kapitánynak, vezérlésedre bízták, 's abban nem csak személyes vitézségedet kimutattad, de fáradhatatlan munkássággal 's böltsességgel Ns. Lovas Ezerededet rövid idő alatt olly katonai rendbe hoztad, hogy ez felséges Urunknak is figyelmét magára vonván, megkülönböztető királyi megelégedésének jeléül Téged arany kútsos Hívének kineveze: mi pedig, Hazánkért, Megyénkért tett nagy áldozataidat díszesebben meg nem jutalmazhatjuk, mintha háládatosságunknak zálogát ezen Emlék-Oszlopon örökítjük, melly még késői Unokáidnak is, és atyjok hazafiúságát szemlélve, hasonló hazafiúi tettekre való ösztönök léssen. —

Látom Vitézek! egy szent hevület, egy felemelkedett érzés hajtja által szíveiteket: azon boldogító érzés, mellyet a' ditső tetteknél a' haza által lett elesmérése a' nemes lelkű hazafinak szívében gerjeszt, méltán ragadja ki munkás képzelődések bémohosodott sírjából, ama Római nagy Nemzet arany időkorát, hol a' borostyán koszorúkkal felékesített Hősöknek emlékezetek, Emlék-Oszlopok által szokott vala örökíttetni.

De a' mi szívünket is egy kellemetes

ézés foglalja el, mert érezzük, hogy mi is részt veszünk hazafiúságtokban, érde-meitekben, midőn ezeket elesmerjük 's jutalmazzuk.

Adják az Egek! hogy ezen Emlék-Oszlopnak felállításától számíttassanak a' népeket boldogító áldott örökös békeségnek esztendőjei; légyenek azon egy ditsősegebb életre által költözködött Vitézek, kiknek emlékezeteket ma innepeljük, utolsó áldozataink, mellyeket a' parantsoló szükség, testvéri szívüinktől elragadott; de

Ha valaha szeretett Fejedelmünk, kedves Hazánk ismét szabadságunk védelmére hív; akkor, akkor ismét ezen Oszlop körül fognak zászlóink lobogni; itt, ezen Oszlop körül gyülekezve, kezét fogunk honnyi földünk védelmére; itt fogjuk fel fegyvereinket Hazánkért, Királyunkért; itt, ezen Oszlop körül gyülekezni fognak még késői maradékaink is, 's borostyán koszorút nyert Hősöknek emlékezetek lelkesíteni fogják őket is hasonló koszorúknak elnyerésére; ide, ezen Emlék-Oszlophoz vezetni fogják még késői években is az atyák fiaikat, 's lebeszélvén Öseiknek vitéz tetteiket, gyengéded szíveikben a' hazafiúságnak ditső lángját felgerjeszteni.

Boldog Nemzet! hol a' Haza illy védelmezőkre talál, hol a' hazafiúság a' háládatos polgártársak által így jutalmaztat-hatik; mert jele, hogy van az illy Nemzetnek Hazája; pedig csak ott van Haza, hol szabadnak, bódognak érzi magát a' Nemzet, hol egy olly szerető jó Fejedelem által igazgattatik, mint a' mi imádott FERENTZ Királyunk; Éljen! Éljen! Éljen!

Redaktor: Pánczél Dániel. Nyomtatja Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix.
(Am rothen Thurm im Müller'schen Kunst-Gallerie-Gebäude Nro. 648).